

Gwiazdkami obok liczb porządkowych oznaczone są publikacje znajdujące się w Bibliotece Instytutu Badawczego Leśnictwa.

1. PRZYRODNICZE PODSTAWY LEŚNICTWA

38* 634.948.22 : 551.56 IBL
11.22

Pasák V.: **Mikroklimat obrzeża drzewostanu zachwaszczonej halizny i czarnego ugoru.** „Mikrolima porosniho okraje zaburēnē holiny a černého úhoru“. Lesn. Pr., t. 33, Nr 9, wrzes. 54, s. 387; B5, 6 str., 6 wyk., 3 tab. — Najkorzystniejsze warunki rozwoju znajdują siewki i młode drzewka pod okapem drzewostanu. Warunki te można doprowadzić do stanu optymalnego przez zastosowanie odpowiednich zabiegów pielęgnacyjnych. Najgorsze warunki rozwojowe panują na haliznach zachwaszczonych przez *Calamagrostis epigeois* L. Na ugorach czarnych warunki wegetacji układają się średnio pomyślnie, ale można tu stosować pełną mechanizację pracy. (J. S.)

39* 631.458 : 634.948.2 IBL
11.47.6

Němec A.: **Degradacja i schorzenie gleb leśnych.** „Degradace a onomocnění lesních půd“. Lsn. Pr., t. 33, Nr 8, sierp. 54, s. 346; B5, 4,5 str., 1 fot., 1 rys. — Degradacja gleby jest formą, która poprzedza stan określany jako schorzenie gleby, przejawiające się w karłowaceniu upraw leśnych, a nawet w całkowitym zanikaniu drzew, szczególnie liściastych. Na glebach takich przyrost stale maleje, jakość drewna ustawicznie pogarsza się, drzewa rodzą nasiona płone, a odnowienia naturalne nie dają pożądaných wyników, z powodu braku związków mineralnych w warstwach dostępnych dla korzeni drzew. (J. S.)

40* 634.942 : 634.956.3 IBL
12 : 23.23

Lubicz F. P.: **Wzajemne oddziaływanie systemów korzeniowych drzew blisko siebie rosnących.** „Wzaimodiejstwie korniewych

sistiem raznych dřiwiesnych porod pri sowmiestnom rozmieszczenji“. Lesn. Choz., t. 7, Nr 6, czerw. 54, s. 35; B5, 3 str., 1 rys. 2 tab. — W celu zbadania problemu stosunków międzygatunkowych wykonano doświadczenia z siewem dwóch różnych gatunków drzew w jednym miejscu wysiewu. Do doświadczeń użyto nasion dębu, wiązu, jesionu, klonu jesionolistnego, szupinu japońskiego i surmii. Badano wzajemny wpływ systemów korzeniowych. Stwierdzono, że korzenie drzew należących do różnych gatunków nie zrastają się, a niektóre z wziętych do doświadczeń gatunków działają szkodliwie na inne, np. klon jesionolistny na surmię. Zrastanie korzeni drzew jednego gatunku było natomiast częstym objawem. Wyciąg z korzeni klonu jesionolistnego również podziałał szkodliwie na wschody surmii. Przeprowadzone badania mogą być wykorzystane przy zakładaniu upraw mieszanych. (E. I.)

41* 581.543 : 634.942 IBL
12.15.6 : 12.26.22 buk

Leibundgut H.: **W sprawie fenologii drzew liściastych ze szczególnym uwzględnieniem buka.** „Zur Phänologie der Laubbäume. insbesondere der Buche“. Schweiz. Z. Forstw. t. 105, Nr 5/6, maj—czerw., 54, s. 296; B5, 65 str., 1 fot., 1 rys. — Fenologia może posłużyć jako oparcie przy badaniach ekologicznych i genetycznych nad wieloma gatunkami drzew leśnych. Dla prowadzenia tych prac konieczne jest jednak uprzednie wszechstronne poznanie zjawisk fenologicznych. W tym celu przeprowadzono doświadczenia w szklarni nad rozwojem liści u siewek bukowych, z których jedne wyrosły na świetle, a drugie pod okapem lasu, przy czym okres działania światła przedłużano za pomocą lamp neonowych. Opisano szczegóły doświadczenia i scharakteryzowano rozwój poszczególnych siewek, stwierdzając, że siewki wyrosłe w cieniu wcześniej rozwijają liście. (L. Z.)

42* 634.97.031.623.23 : 634.925.12 (44) IBL
12.26.41 topola : 07.2 (44)

Pourtet J., Turpin P.: **Narodowy ośrodek badań nad topolą w Vineuil**: „Le populeum national de Vineuil”. Rev. for. fr., t. 6, Nr 1, styc. 54, s. 9; B 5, 10 str., 2 wykr. Opis ośrodka badań nad topolą w Vineuil pod Paryżem. Dokładna charakterystyka siedliska pod względem właściwości gleby i stosunków hydrometeorologicznych. Sposób założenia powierzchni doświadczalnych, zakres i organizacja badań. Dotychczasowe wyniki badań pozwalają stwierdzić, że szczególnie dobrym wzrostem wyróżnia się odmiana *P. euramericana* I—214. Pomiedzy odmianami balsamicznymi i ich hybrydami stwierdzono najlepszy wzrost *P. „Mac Kee”*. Wśród topól białych hybryd *P. tremula x tremuloides* wykazał względnie dużą jakość. (Z. K.)

2. HODOWLA LASU

43* 634.942 : 634.97.031.623.4 IBL
21.5 : 12.26.41 topola czarna

Špalek V.: **Rozmnażanie topoli czarnej**. „Množení černých topolů”. Lesn. Pr., t. 33, Nr 9, wrzes. 54, s. 399; B 5, 4 str. — Rodzima topola czarna w dawniejszych okresach, gdy jeszcze nie wprowadzono do lasu gatunków obcych, cechowała się dużą odpornością przeciw najróżniejszym szkodnikom oraz dobrą jakością drewna. Na skutek krzyżowania jej z gatunkami obcymi (głównie północno-amerykańskimi) powstały wprawdzie odmiany szybko rosnące, jednak produkowane przez nie drewno jest mniej cenne. Dla uzyskania utraconych pierwotnych wartości topoli czarnej założono stacje selekcyjne, których zadaniem jest dobór odpowiednich drzew macierzystych i rozmnażanie ich wyłącznie drogą wegetatywną. (J. S.)

44* 634.952.2 (23) IBL
22.12.1 (23)

Uszatin P. N., Nieczajew Ju. A., Łomow W. M. **Rodzaje rębni w lasach górskich**. „Sposoby rubok głównie polzowania w gornych lesach”. Lesn. Choz., t. 7, Nr 7, lip. 54, s. 37; B 5, 6.5 str., 3 fot. — Sposób zagospodarowania lasów górskich powinien sprzyjać ich roli ochronnej. Sposób zrębowy nie odpowiada tym wymaganiom. Dla dokładniejszego zbadania tego zagadnienia poddano ściślejszej obserwacji zręby wykonane w lasach północnego Kaukazu. Obiekty badawcze sklasyfikowano wg stref wysokości n. p. m., wystawy i typu lasu. Ba-

danie odnowień przeprowadzano metodą Niestierowa. Założono 29 powierzchni badawczych i wykonano 1020 próbnych obliczeń podrostu. Stwierdzono, że na zrębach zupełnych pozostaje zaledwie 5 do 8% podrostu, tzn. że odnowienia buka praktycznie nie ma. Nieco lepiej sprawa się przedstawia przy rębni zupełnej z niedorębiami, jednak i tu ilość ocalałego podrostu jest niedostateczna. W rębni częściowej i przy sposobie przerębowym uzyskuje się natomiast zadowalające wyniki, zwłaszcza przy zrywce wciągarką. Zrywka ciągnikowa jest mniej odpowiednia. Użycie ciągnika powinno być ograniczone do wytyczonych szlaków zrywkowych. Podano szczegółowe wytyczne prowadzenia cięć przerębowych w dostosowaniu do naturalnych warunków odnowienia, stopnia zadrzewienia drzewostanu rębego i występowania podrostu. (E. I.).

45* 634.952.9:634.97.032.475.4 IBL
22.5 : 12.25.5 sosna

Bárta C.: **Doświadczenia z produkcją bezsęcznego drewna sosnowego**. „Pokusy s pěstováním bezsúchého borového dřeva.” Lesn. Pr., t. 33, Nr 8, sier. 54, s. 358; B 5, 6 str. 8 fot. — Produkcja bezsęcznego drewna sosnowego według metody radzieckiego leśnika Krotkiewicza, polega na corocznym usuwaniu w porze wiosennej pączków bocznych na głównym pędzie sosny w wieku młodników, oraz na stopniowym okrzesywaniu gałęzi dolnych (corocznie jeden okółek). Dzięki tym zabiegom osiągamy znaczne przyspieszenie przyrostu na grubość i wysokość. (J. S.).

46* 634.973.623.2 IBL
22.54 : 12.26.41 wierzba

Ortmann Ch.: **Nie zapominać o pielęgnacji nowych i starych plantacji wiklinowych**. „Vergesst nicht die Pflege der neuen und alten Korbweidenkulturen”. Forst u. Jagd. t. 4, Nr 6, czerw. 54, s. 212; A 4, 1,5 str. — W NRD poświęca się ostatnio wiele uwagi plantacjom wikliny koszykarskiej (w oparciu o rozporządzenie z 1953 r.). Warunkiem osiągnięcia dobrych wyników hodowli są racjonalne zabiegi pielęgnacyjne w okresie wczesnej wiosny, lata i jesieni (odchwaszczanie, spulchnianie gleby, zwalczanie szkodliwych owadów). (S. K.).

47* 634.956.13 : 634.956.45 IBL
23.22 : 23.26

Pospišil: **Wkład Pěňeika do mechanizacji gospodarstwa leśnego**. „Pěňeikovy přínosy mechanizaci lešního hospodářství”. Lesn.

Pr., t. 33, Nr 9, wrześ. 54, s. 405; B 5, 5 str. 8 fot., 1 rys. — Pěněik jest racjonalizatorem z zakresu szkółkarstwa. Opracowane przez niego maszyny, przyrządy i przybory, jak urządzenie do czyszczenia nasion osiki i wiązków, różne typy siewników, urządzenia do rozrzucania kompostu, maty trzcino-we do ocieniania grządek, wreszcie dwa typy kosturów do sadzenia są prostej konstrukcji i łatwe w obsłudze. Na uwagę zasługuje ośmiorzędowy siewnik do wysiewu nasion buka, jodły, sosny, modrzewia, lipy. (J. S.).

48* 634.956.13 IBL
23.22

Schyschka R.: **Kosiarka do wykaszania trawy w uprawach.** „Frontmähbalken zum Ausgrasen der Kulturen geeignet“. Forst. u. Jagd, t. 4, Nr 4, kw. 54, s. 137; A 4, 1 str. 3 fot. — Opis techniczny i zastosowani kosiarki skonstruowanej przez pracowników przedsiębiorstwa leśnego Gera. Kosiarka zmontowana na ogumionej dwukółce pracuje sprawnie nawet w terenie z nieusuniętymi pniakami po ściętych drzewach. Upowszechnienie kosiarki pozwoli na zmniejszenie i obniżenie kosztów pielęgnowania upraw. (S. K.).

49* 634.956.2:634.925.12 (43) IBL
23.23.1 : 07.2 (43)

Korell U.: **Niektóre zadania leśnych stacji nasiennych.** „Zu einigen Aufgaben der Forstsaatgutstellen“, Forst u. Jagd, t. 4, Nr 5, Maj 54, s. 174; A 4, 2 str., 2 tab. — Podkreślono znaczenie wyboru drzew, grup lub drzewostanów nasiennych. Właściwy wybór jest gwarancją pozyskania kwalifikowanych nasion krajowych i podstawą planowego importu nasion z zagranicy (m. in. wymienia się sosnę z terenów mazurskich jako jedną z najlepszych dla warunków NRD.) (S. K.).

50* 634.956.3 : 634.97.032.475.4/5 IBL
23.23.3 : 12.25.5 sosna i świerk

Tiren L.: **Porównanie metod siewu.** „Jämförelser mellan olika sädmetoder“. Medd. landen Stat. Skogforsk., t. 43, Nr 9, 1953, s. 1; B 5, 83 str., 23 wyk., 21 tab., 3 poz. bibl. — Przeprowadzono badania porównawcze nad 14 metodami siewu sosny i świerka stosowanymi w północnej Szwecji. Szczególną uwagę zwrócono na sposoby zabezpieczenia uprawy od nadmiernej wilgotności gleby na podmokłych terenach. Rozpatrzono również sprawę wyboru najodpowiedniejszego terminu siewu tych gatunków

w warunkach północnej Szwecji, przeprowadzając próbę w okresie od 15 maja do 15 czerwca. Omówiono wyniki hodowlane, podając ocenie rozwój siewek w ciągu szeregu lat, nie pominięto jednak i sprawy nakładu pracy. Wyniki podano w liczbach charakteryzując statystyczną wartość stosowanej metody badań oraz udzielono wskazówek odnośnie techniki upraw sosny i świerka. (Streszcz. ang.). (L. Z.).

51* 634.956.34:634.97.031.632.26 IBL
23.23.36 : 12.26.22 dąb

Vaněk J., Toufar J.: **Ochrona siewów żołądzi przed zwierzyną i drobnymi gryzoniami.** „Ochrana žaludove sije proti zvěři a drobnym hlodavcům“. Lesn. Pr., t. 33, Nr 9, wrześ. 54, s. 410; B 5, 5 str., 3 fot., 2 tab., — Ochrona siewów żołądzi jest trudna, gdyż dotyczy licznych szkodników o różnej biologii. Ujemny wpływ wywierają tu również czynniki atmosferyczne. Ze stosowanych środków ochronnych preparaty chemiczne są na ogół nie wystarczające, bardzo skuteczne natomiast okazało się udeptywanie gleby w talerzach. Dobre wyniki daje poza tym dołowanie żołądzi, ponieważ skraca okres kiełkowania. Najlepszym sposobem jest jednak wysiew żołądzi z równoczesnym sadzeniem rozgałęzionych sadzonek iglastych oraz popieranie naturalnych wrogów szkodników, np. bażanta, przeciw myszom i chrabąszczom. (J. S.).

52* 634.956.53 . 634.97.032.475.5 IBL
23.24.3 : 12.25.5 świerk

Klem G. G.: **Wpływ więzby na jakość świerczyn.** „Planteavstandens virkning pa granvirkets kvalitet“. Meddelelser. Norsk. Skogforsk. t. 11, Nr 40. 1952, s. 473; B 5, 34 str., 4 wyk., 8 tab., 4 poz. bibl. — Badania przeprowadzono w świerczynach trzydziestokilkuletnich o różnym zagęszczeniu, a następnie w tych samych drzewostanach po 11 latach. Celem badań było określenie wpływu więzby na anatomiczne cechy drewna kształt strzały i produkcję suchej masy. Więzba badanych drzewostanów wahała się od 1 25 m × 1 4 m do 3 5 m × 3,5 m. Różnice ilości sęków stwierdzono jedynie w początkowym okresie rozwoju drzewostanów do momentu osiągnięcia zwarcia. Ciężar właściwy drewna był nieco mniejszy przy najluźniejszej więzbie. W budowie słoików rocznych nie stwierdzono większych różnic, a strzały przy gęściejszym sadzeniu okazały się niewiele mniej zbieżyste. Produkcja suchej masy była przy gęstym sadzeniu większa tylko do momentu osiągnięcia zwarcia. Uzyskane wyniki rzucają nieco światła na ilościową stronę zjawisk. (Stresz. ang.) (L. Z.).

53* 634.956.43 IBL
23.26.9

Szczerbakow A. P.: **O skuteczności i opłacalności nawożenia mineralnego szkółek leśnych.** „Ob effiektivnosti i rentabilnosti primienienja mineralnych udobrienij w lesnych pitomnikach“. Lesn. Choz., t. 7, Nr 7, lip. 54, s. 54; B 5, 6,5 str., 3 rys., 1 tab. — Przeprowadzone doświadczenia w licznych szkółkach wykazują pełną opłacalność stosowania nawozów mineralnych. Obliczono, że w skali państwowej efekt nawożenia mineralnego wyrażałby się sumą dodatkowego dochodu 100 milionów rubli. Najwydatniejsze okazało się nawożenie fosforem. Na podstawie przeprowadzonych badań i danych literatury wskazano normy nawożenia mineralnego w różnych warunkach naturalnych i pod różne gatunki drzew. W strefie leśnej zalecono następujące dawki nawozów: na zbielicowanych glebach piaszczysto-gliniastych (po uprzednim wapnowaniu) 3 — 3,5 q superfosfatu, 60 kg saletry, 50 kg soli potasowej. Na glebach nie wapnowanych dawkę superfosfatu zwiększa się do 4 — 4,5 q na 1 ha. Pod gatunki iglaste ilość nawozów azotowych należy zwiększyć o 30%, a fosforowych zmniejszyć o 40 — 50%. Dla oszczędności superfosfatu zaleca się wysiewać go w postaci granulowanej w rowki siewne łącznie z siewem nasion, w ilości 1 — 1,5 q na 1 ha. Wskazane dawki różnią się od norm stosowanych w lasach polskich i zasługują na uwagę ze względu na uwydatnienie roli fosforu, a osłabienie znaczenia potasu. (E. I.).

54* 634.956.8 : 634.97.031.734,442 LBL
23.27.4 : 12.27.36 czereśnia

Bejdl R.: **Czereśnia — drzewo bliskiej przyszłości.** „Třešeň, cílová dřevina blíské budoučnosti“. Lesn. Pr., t. 33, Nr 8, sierp. 54 s. 354; B 5, 3 str., 3 fot., 1 tab. — Nie tylko wartość użytkowa, lecz i łatwość hodowli, duże zalety biocenotyczne, odporność na mrozy i ocienienie oraz szybki przyrost — przemawiają za masowym wprowadzaniem czereśni do lasów. Czereśnia wymaga dobrego siedliska. Wprowadzać ją należy wczesną wiosną wprost do drzewostanu jako jednolatkę w gęstej więźbie (1 m × 1 m). (J. S.).

55* 634.956.8 IBL
23.27.4

Godniew E. D.: **O wprowadzaniu do upraw sosnowych krzewów owocowych i użytkowych.** „O wwiedienji w kultury sosny płodowo-technicznych kustarnikow“. Lesn.

Choz., t. 7, Nr 8, sierp. 54, s. 57; B 5, 7,5 str., 1 fot., 3 rys., 1 wykr. — W borze Buzuluckim i w Leschozie Wolskim okręgu stalingradzkiego przeprowadzono doświadczenia z wprowadzaniem do upraw sosnowych niektórych krzewów, jak porzeczką żółtą, wisienką stepową, trzmielina brodawkowata i in. Stwierdzono, że do czasu zwarcia się uprawy krzewy porzeczką i wisienką dają obfity urodzaj owoców, którego wartość wielokrotnie przekracza wkłady. Warunkiem opłacalności jest dobór właściwej formy zmieszania. Najlepszą okazała się forma rządowa przy odległości rzędów 1,5 m. Nie wykazano ujemnego wpływu krzewów na wzrost sosny. Z upraw mieszanych z trzmieliną można pozyskać 2—3-krotnie więcej kory niż z naturalnych zasobów występujących w różnych typach dąbrów i sośnin Białoruskiej SRR. W doświadczeniu nie zbadano, jaki wpływ na jakość sosny wywarło zwiększenie do 3 m odstępów rzędów, między którymi wprowadzono rząd krzewów. (E. I.).

56* 634.956.584 IBL
24.43

Buksztynow A. D., Trawień F. J.: **Wnioski z praktyki zalesień polochronnych.** „Wywody iz opyta polezaszczitnowo lesorazwiedienja“. Lesn. Choz., t. 7, lip. 54, s. 46; B 5, 6 str. — Zbadano stan zalesień w strefie stepu i lasostepu. Tylko 42% zalesień jest zupełnie zadowolających; 14% przeważnie z gniazdowego siewu pod osłoną zbóż należy uważać za przepadłe. Omówiono przyczynę niepowodzeń. W dalszej akcji zalesień polochronnych zaleca się: 1) przygotowanie gleby metodą czarnego ugoru i głębokiej orki, 2) systematyczne pielęgnowanie rzędów siewu i międzyrzędów, 3) wprowadzenie odpowiednich gatunków szybko-rośnących, 4) w uprawach dębowych wprowadzanie domieszki klonu i lipy oraz krzewów, 5) w strefie lasostepu zakładanie upraw metodą siewu rządowego, w strefie stepu siewem grupowym, oraz kwadrato-gniazdowym, 6) zagęszczenie więźby sadzenia w rzędach. Artykuł przyczynia się do wyjaśnienia, czy racjonalne jest stosowanie metody siewu gniazdowego Łysenki. (E. I.).

3 UŻYTKOWANIE LASU

57* 634.982 IBL
32.2

Pobiedinskij A. W., Pierepieczin B. M.: **O ochronie nalotu i podrostu przy wykonywaniu cięć.** „O sochranienji podrosta i mo-

łodniaka pri razrabotkie lesosiek". Lesn. Choz., t. 7, Nr 7, lip. 54, s. 34; B 5, 3 str., 2 wykr. — Nowa instrukcja wydana przez Ministerstwo Rolnictwa ZSRR w sprawie organizacji prac zrębowych ma na celu zaoszczędzenie podrostu występującego w drzewostanach użytkowych na zasadzie kompleksowej mechanizacji ścinki i zrywki drewna. Przedsiębiorstwa eksploatacyjne mają obowiązek zachować nie mniej niż 25—30% stwierdzonej ilości podrostu. Warunek ten może być spełniony przy ścisłym przestrzeganiu przepisów instrukcji co do odległości szlaków zrywkowych, kolejności i kierunku ścinki oraz miejsca i pory spalania odpadków zrębowych. Ustalono różne zasady organizacji prac zrębowych przy użyciu do zrywki drewna ciągnika KT-12 i wciągarki TL-3. (E. I.).

58* 634.98 : 639 : 638.141/148 IBL
34

Šrámek J.: **Produkcja uboczna w lasach państwowych.** „Přidružená výroba ve státních lesích“. Lesn. Pr., t. 33, Nr 8, sierp. 54, s. 337; B 5, 3,5 str., 1 fot. — Obok nasion i owoców leśnych, grzybów i roślin leczniczych największe dochody przynoszą: hodowla zwierząt futerkowych i łownych, drobiarstwo oraz pszczelnictwo stanowiące nową gałąź gospodarstwa leśnego. Duże znaczenie ma hodowla bażantów dodatnio oddziaływująca na rolnictwo i przynosząca dochody w postaci dewiz. Również ważne jest pszczelnictwo, które poza korzyściami biocenotycznymi zapewnia produkcję miodu i wosku, który w gospodarce ČSR jest artykułem deficytowym. Drobiarstwo w lesie ma wszelkie dane do szybkiego rozwoju, choć wymaga większych nakładów inwestycyjnych. Omówiono także rybactwo i hodowlę drzew owocowych. Artykuł interesujący, choć niektórych wywodów autora polski leśnik nie może przyjąć bez zastrzeżeń (J. S.).

59* 634 : 985.989 IBL
34.2

Fiedorow M. A.: **Szerzej wykorzystać zasoby użytków ubocznych w gospodarstwie leśnym.** „Szirie ispolzovat' pobocznyje riezirwy lesnowo choziajstwa“. Lesn. Choz., t. 7, Nr 8, sierp. 54, s. 42; B 5, 4,5 str., 3 fot. — Wartość pozyskiwanych leśnych produktów ubocznych w ZSRR wynosi ponad 200 milionów rubli. W przeważnej części są one zużytkowane na potrzeby miejscowej ludności. Zaledwie 15—20% stanowi przedmiot przerobu. Wykorzystywanie możliwości pozyskiwania użytków ubocznych nie przekracza 30% urodzaju. Nie poświęca

się również specjalnej uwagi racjonalnej hodowli dzikich drzew owocowych i krzewów niszczonej przy wykonywaniu prac zrębowych. Problemem użytków ubocznych powinny zająć się również instytucje naukowo-badawcze. W użytkach ubocznych zawarte jest źródło znacznych dochodów dla gospodarstwa leśnego i wielkie zasoby surowców żywnościowych. (E. I.).

60* 634.986.24 IBL
34.26

Pejoski B.: **Współczesne poglądy na żywice naturalne.** „Points de vue scientifiques contemporains sur les résines végétales“. Schweiz. Z. Forstw., t. 105, Nr 3/4, marz.-kw. 54, s. 201; B 5, 5 str., 27 poz. bibl. — Sposób tworzenia się żywic naturalnych i ich rola fizjologiczna w roślinie właściwie nie zostały jeszcze całkowicie wyjaśnione. Podano przegląd prac badawczych prowadzonych w tej dziedzinie w krajach zachodniej Europy od końca XIX wieku. W badaniach tych uwzględniono szereg gatunków sosny, świerka i jałowca kładąc nacisk przede wszystkim na różnice składu chemicznego żywicy oraz miejsce jej powstawania w organizmie roślinnym. (Streszcz. niem.) (L. Z.).

61* 634.982.5 : 621.864 IBL
37.8

Gerlach W.: **Wciągarka linowa do ładowania drewna.** „Motorseilbeladewinde“. Forst u. Jagd. t. 4, Nr 5, maj 54, s. 183; A 4, 2 str., 6 fot. — Opis techniczny i sposób użycia wciągarki systemu Aschersleben typ A021. Wciągarka ta dołączana do przyczep lub wagonów kolejowych, napędzana jest motorem samochodu 6-PS-IFA. Daje ona 2-krotne przyspieszenie załadunku w stosunku do ładowania za pomocą ciągnika. (S. K.)

62* 634.982.5 : 625.92 IBL
38.4

Decker E.: **Kolejka linowa „Wyszen“.** „Der Wyszen—Seilkran“. Forst u. Jagd., t. 4, Nr 4, kw. 54, s. 134; A 4, 3 str., 2 fot., 1 rys. — Wyniki doświadczeń ze zrywką drewna w trudnych warunkach górskich przy użyciu kolejki linowej „Wyszen“. Zastosowanie kolejki umożliwia racjonalne wykorzystanie drzewostanów dotychczas nieużytkowanych z powodu niemożliwości wywozu. Opis techniczny urządzenia kolejki i instalacja w terenie. Zespół roboczy składa się z 5 robotników. Wydajność dzienna — 40 m³ grubizny w dłuźcach lub 60 mp drewna stosowego. Autor przestrzega przed dewa-

stacją rodzimych drzewostanów świerkowych, które uprzystępnione dzięki kolejkom linowym mogą być nieopatrnie wycięte. (S. K.).

4 OCHRONA LASU

63* 632.19 : 634.948 IBL
4

Materna J., Novak V. L.: **Arsenowe zatrucie drzew pozbawionych pielęgnowania przy chemicznym korowaniu drzew.** „Arsenová intoxikace neošetřených stromů při chemickém odkorňování dřeva“. Lesn. Pr., t. 33, Nr 6, czerw. 54, s. 260; B 5, 6 str., 5 tab. — Wykazano przykładowo zatrucie arsenem drzew sąsiednich przez drzewa korowane chemicznie przy pomocy związków arsenowych. Zabijanie przy tym wszystkich postaci korników należy uważać za problematyczne. Ujemne skutki zaś chemicznego zatrucia drzew sięgają b. głęboko. Dlatego też chemiczną walkę, podobnie jak chemiczne korowanie, trzeba stosować z zachowaniem wszelkich środków ostrożności. Mała bowiem ilość arsenu w łyku nie wystarcza do zabicia owada, a wpływa b. niekorzystnie na drzewa, osłabiając je lub zabijając. Tereny zatrute muszą być dokładnie oznaczone, aby śledzić dalszy rozwój drzewostanu i drzew. (J. B.).

64* 632.954 : 634.948 IBL
44.1

Röhrig E: **Dobre rezultaty prób zwalczania chwastów w lesie za pomocą hormonów wzrostu.** „Erfolgreiche Versuche mit Wuchsstoffmitteln zur Bekämpfung lebender Unkrautdecken im Walde“. Forstarchiv, t. 25, Nr 1, stycz. 54, s. 5; A 4, 4 str., 4 poz. bibl. W rezultacie przeprowadzonych doświadczeń podano wskazówki odnośnie zwalczania borówki czernicy i wrzosu na cięższych glebach lössowych za pomocą 3 preparatów: „Formona“, „Tributon“ i „U 46 Spezial“. Stwierdzono, że najodpowiedniejszą koncentracją tego typu preparatów jest 0,25 do 0,6% przy zużyciu 800 do 1000 l. na hektar. Borówkę czernicę najlepiej zwalczać w okresie od 15 maja do 1 sierpnia a wrzos od 15 czerwca do 1 sierpnia, przy czym wrzos wymaga większych dawek preparatu. W naszych warunkach może być aktualna tylko część pracy dotycząca wrzosu. (L. Z.)

65* 632.91/4 : 634.948 IBL
44/45

Zobrist L., Holenstein L.: **Ochrona roślin leśnych.** „Forstlicher Pflanzenschutz“ Schweiz. Z. Forstw., t. 105, Nr 5/6, maj--

czerw. 54, s. 266; B 5, 12 str., 13 fot., 2 tab. Rozwój techniki pozwolił w znacznym stopniu zapobiegać szkodom wyrządzanym gospodarstwu leśnemu przez choroby grzybowe i kłeski owadów za pomocą środków chemicznych. Podano ogólny zarys obecnego stanu wiedzy w tej dziedzinie, uwzględniając przede wszystkim szkółki leśne i uprawy. Usystematyzowano szkody według przyczyn ich powstawania i według gatunków drzew, załączając wykaz najbardziej godnych zalecenia środków walki oraz sposoby ich zastosowania. (L. Z.).

66* 632.4 : 634.97.031.475.3 IBL
44.33.2 : 12.25.5 modrzew

Příhoda A.: **Osutka modrzewiowa wywołwana przez grzyb *Meria laricis* Vuill.** „Sypavka modřínu, způsobená houbou *Meria laricis* Vuill.“. Lesn. Pr., t. 33, Nr 8, sierp. 54, s. 364; B 5, 4 str., 4 rys. — Osutka modrzewia (*Meria laricis* Vuill., *Allescheria laricis*, *Hartigiella laricis*) jest groźnym pasożytem dla 2—3 letnich siewek modrzewia europejskiego i syberyjskiego, zwłaszcza na glebach uboższych jak i w czasie deszczowego lata. Zwalczać ją można preparatami miedziowymi. Najskuteczniejszym środkiem byłoby przerwanie produkcji siewek modrzewiowych w szkółkach na okres 2 lat. (J. S.)

67* 632.76 : 634.948 IBL
45 : 13.21.85.6

Kruel W.: **Przypłaszczek granatek.** „Der Blaue Kiefernprachtkäfer *Phaenops cyanea* F.“ Forst u. Jagd, t. 4, Nr 5, maj 54, s. 172; A4, 2 str., 4 fot. — W wyniku osłabienia naturalnej odporności drzewostanów sosnowych wskutek zaniedbania zabiegów pielęgnacyjnych, licznych pożarów, zniszczeń wojennych itp. — pojawił się w większych ilościach przypłaszczek granatek. Na niebezpieczeństwo grożące lasom z tej strony zwrócili uwagę leśnikom niemieckim polscy leśnicy A. H a b e r i W. K o e h l e r. Na podstawie dotychczasowego przebiegu wystąpienia tego szkodnika w Polsce, autor ostrzega przed niebezpieczeństwem silniejszego wystąpienia w NRD. Opis i biologia. Zalecenia ochronne. Współpraca między leśnikami polskimi i niemieckimi. (S. K.)

5—6 PRZYROST — URZĄDZANIE LASU

68* 634.928.525 IBL
54

Olberg A.: **W sprawie teorii oceny drzewostanu pod względem wydajności wysokowartościowego drewna.** „Zur Theorie der

Bestandsbeurteilung nach der Wertholzertragsfähigkeit“. Forstarchiv, t. 25, Nr 1, stycz. 54, s. 1; A 4, 4,5 str., 6 tab., 3 poz. bibl. — Ocena możliwości pozyskiwania poszczególnych sortymentów, gdy drewno stoi jeszcze na pniu, napotyka nieraz na poważne przeszkody. Rozpatrzono sposoby przeprowadzania tego rodzaju oceny odnośnie najwartościowszych dłużyc, tzn. takich, które w całości dadzą się zużytkować jako surowiec fornirowy, łuszczarski lub tartaczny. Podano wskazówki jak przeprowadzać odpowiednie obliczenia, uwzględniając przede wszystkim materiał pozyskiwany przy umiarkowanych trzebieżach drzewostanów sosnowych i bukowych. (L. Z.).

69* 634.928.3 IBL
6

Ponomariew A. D.: **O udoskonalenie prac urzędzeniowych**. „Ob uluszczenji lesoustroitielnych rabot“. Lesn. Choz., t. 7, Nr 7, lip. 54, s. 22; B 5, 6 str. — Radziecka instrukcja urządzania lasu zawiera wiele postanowień nie odpowiadających obecnym potrzebom gospodarstwa narodowego ZSRR. W kwietniu 1954 r. wprowadzono do instrukcji szereg zmian i uzupełnień. Zmiany te dotyczą głównie sposobu obliczania etatu rębego i rewizji rozmieszczenia lasów na terenie ZSRR. Dla każdej grupy lasów, ustalono nowe zasady obliczania rozmiaru użytkowania, przy czym wprowadzono dodatkowe obliczanie etatu z trzech klas wieku. Rewizja rozmieszczenia lasów ma doprowadzić do zwiększenia produkcji rolniczej kosztem zmniejszenia powierzchni leśnej w rejonach o nadmiernej lesistości oraz dolesienia terenów mało lesistych. Konieczne jest oparcie planów urzędzenia na perspektywicznych planach rozwoju gospodarstwa leśnego w okręgach lub krajach. Nowe postanowienia instrukcji urzędzeniowej w pewnej mierze mogą być wykorzystane w planowaniu naszej gospodarki leśnej. (E. I.)

70* 634.928.33 : 634.952.2 IBL
67.1

Michajłow W. K.: **O nowej metodzie projektowania zrębów**: „O nowom mietodie projektirowanja otwoda lesosiek“. Lesn. Choz. t. 7, Nr 8, sierp. 54, s. 32; B 5, 6 str., 2 tab. — Dotychczasowy sposób projektowania cięć, polegający na ułożeniu planu cięć na poszczególne lata, opartego na uprzednio obliczonym etacie rębnym — w praktyce nie zdał egzaminu. Plan taki szybko się dezaktualizuje pod wpływem nieoczekiwanych okoliczności natury przyrodniczej i ekonomicznej. Nowa metoda projektowania cięć

polega na odwróceniu kolejności prac urzędzeniowych. Najpierw zestawia się powierzchnie, które mogą być objęte cięciami w okresie planowania zgodnie z obowiązującymi zasadami gospodarczymi (wiek dojrzałości rębnej, kierunek i następstwo cięć, wielkość i kierunek zrębów). Każda z powierzchni otrzymuje nr odpowiadający kolejności zrębu (projektowany rok cięcia). W ten sposób sporządzone zestawienie zrębów porównuje się z obliczonym etatem powierzchniowym cięć i w razie potrzeby odpowiednio się je koryguje. Etat oparty na rzeczywistych możliwościach wyřębu pozostaje stale aktualny, a zestawiony plan cięć może służyć przez cały okres urzędzenia. (E. I.)

7-8-9 EKONOMIKA LEŚNA — ADMINISTRACJA LEŚNA

71* 634.925 : 634.928.323 (47) IBL
7 : 63 (47)

Sudaczkow Ja. Ja.: **Produkcyjna dojrzałość drzewostanów**. „Proizvodstwiennaja spiclost' driewcstojew“. Trudy Inst. Lesa, t. 10. 1953, s. 93; B 5, 18,5 str., 5 tab., 10 poz. bibl. — W rozważaniach nad istotą pojęcia dojrzałości drzewostanów, ujmowanej z rozmaitych punktów widzenia, poddano krytyce kapitalistyczną ekonomikę leśną oraz dewastację lasów w krajach Zachodu. Pojęcie dojrzałości drzewostanów w gospodarstwie leśnym Związku Radzieckiego określono jako syntetyczny wskaźnik charakteryzujący ekonomiczne przeznaczenie drzewostanu w jego przyrodniczych warunkach. Podano wysokość stosowanego w Związku Radzieckim wieku rębności dla poszczególnych typów gospodarstw leśnych i grup gatunkowych oraz zasady podziału powierzchni leśnej na poszczególne typy gospodarstw. Szczególną uwagę poświęcono metodyce obliczania wieku dojrzałości przy produkcji grubych sortymentów. (L. Z.).

72 634.928.42 IBL
74

Leischner O.: **Wartość drzewostanu i leśna stopa procentowa**. „Der Bestandeswert und der forstliche Zinsfuss“. Forstwiss. Cbl., t. 73, Nr 7/8, lip.-sierp. 54, s. 232, B 5, 8 str., 3 wyk., 7 poz. bibl. — W celu usunięcia różnic w wartości drzewostanów obliczonych w oparciu o wyłożone koszty, oraz według spodziewanej wartości drzewostanów — autor przyjmuje różną stopę procentową, w zależności od bonitacji i wieku. Podano matematyczne uzasadnienie dla wykreślenia

krzywej będącej wypadkową tych dwóch wartości oraz podano graficzną metodę ustalania wartości drzewostanu. (T. T.).

73 634.928.42 IBL
86

Dieterich V.: Odpowiedzialność gospodarza kierownika urzędu leśnego i sprawozdawczość gospodarza. „Die wirtschaftliche Verantwortung des Forstamtsvorstandes und die wirtschaftliche Rechenschaft“. Forstwiss. Cbl., t. 73, Nr 5/6 maj—czerw., 54, s. 129, B 5, 13,5 str., 8 poz. bibl. — Wysłano tezę, że leśnik jest odpowiedzialny nie tylko za bieżące dochody z lasu, ale przede wszystkim za trwałe utrzymanie lasów w stanie umożliwiającym im spełnianie wielorakich społecznych i gospodarczych zadań. Leśnik musi zdawać sobie sprawę, jakie skutki w perspektywie wynikną z jego poczynań gospodarczych. W zakresie sprawozdawczości gospodarczej autor wysuwa następujące postulaty: sprawozdawczość powinna umożliwić nie tylko analizę rocznych dochodów i wydatków, ilości pozyskanego drewna, wielkości zalesień, ale również wykazać zmiany, jakie zaszły w lesie w wyniku działalności gospodarczej; ponadto powinna ona umożliwić ocenę wpływu zabiegów gospodarczych na produktywność lasu; wreszcie sprawozdawczość musi być ściśle związana z planami urządzenia lasu, które powinny dawać charakterystykę zarówno od strony techniczno-gospodarczej, jak od strony finansowej. (T. T.).

74 634.928.1 IBL
81.1

Stanowisko Zarządu Głównego Państwowych Przedsiębiorstw Leśnych w związku z dyskusją na temat: „Czy leśniczy rewirowy jest w stanie wykonywać normalnie prace z zakresu hodowli lasu?“ „Stellungnahme der HVStVB zu: „Kann der Revierleiter noch ordentlichen Waldbau betreiben?“ Forst u. Jagd. t. 4, Nr 5, maj 54, s. 162; A4, 3,5 str. — W wyniku szerokiej dyskusji nad zagadnieniem pogodzenia wykonywania przez leśniczego rewirowego zadań z zakresu hodowli i użytkowania — zarysowały się różne poglądy (w sprawie oddzielenia hodowli od użytkowania). Zdaniem Zarządu Głównego Państwowych Przedsiębiorstw Leśnych zagadnienie to rozwiązać można przez zorganizowanie brygad roboczych, pozostających pod kierownictwem odpowiedzialnych brygadzystów oraz instruktorów. Zadaniem brygad byłoby przede wszystkim wykonywanie prac z zakresu pozyskiwania i manipulacji drewna na zrębach i składnicach. Zastosowanie pracy zespołowej w bry-

gadach (na wzór organizacji pracy w przemyśle) zwiększy wydajność, przyspieszy realizację zadań, stworzy lepsze warunki pracy i bytowania dla robotników leśnych itp. Rola leśniczego rewirowego sprowadzi się do współdziałania i przestrzegania, żeby pozyskanie drewna odbywało się zgodnie z wymaganiami hodowli lasu.

Zakres obowiązków leśniczego rewirowego odpowiada kompetencjom nadleśniczego w lasach polskich. (S. K.).

75* 634.994 IBL
97.21.1

Abbott R. W.: Czy dostatecznie szybko badamy zagadnienie wypasów leśnych? „Woodland pasturing — are we going fast enough?“. J. Forestry, t. 52, Nr 6, czerw. 54, s. 431; A4, 2,5 str., 1 tab., 6 poz. bibl. Autor, biorąc czynny udział w akcji zmierzającej do ograniczenia wypasów leśnych, stwierdza, że rozwija się ona zbyt wolno (rok 1924 — 73% terenów leśnych objętych wypasami, rok 1949 — 62%). Podkreśla konieczność rozwinięcia badań, w celu ustalenia wpływu wypasów na las oraz rozszerzenia propagandy wśród farmerów o szkodliwość wypasów. Szereg uwag aktualnych w naszych warunkach. (K. C.)

76* 634.925.145 IBL
98.1

Gurwicz I. Ja.: Zasoby leśne a produkcja przedmiotów powszechnego użytku. „Lesnyje riesursy i proizwodstwo przedmiotow narodnowo potreblenja“. Lesn. Choz., t. 7, Nr 6, czerw. 54, s. 54; B 5, 4,5 str., 2 tab. Dla realizacji postanowień wrześnieowego plenum KPZR potrzebne jest pełniejsze wykorzystanie zasobów leśnych. Obecne spożycie drewna na głowę ludności należy bowiem uważać za niedostateczne. Przede wszystkim trzeba zwiększyć pozyskanie drewna użytkowego. Jako środki wiodące do wzmożenia produkcji wyrobów powszechnego użytku z drewna wymienia się następujące: 1) przyspieszenie mechanizacji prac leśnych, 2) zwiększenie użytkowania z równoczesnym nasileniem prac odnowieniowych i pielęgnacyjnych, 3) stworzenie baz surowcowych do długoterminowej eksploatacji, 4) zaniechanie rębni zupełnej z niedorębami, 5) wyróbka najpotrzebniejszych sortymentów, 6) racjonalne wyzyskanie surowca drzewnego, 7) zwiększenie ilości przenośnych traków, 8) zakładanie kombinatów drzewnych, 9) wzmożenie prac naukowo-badawczych, 10) udoskonalenie planowania i statystyki użytkowania lasu. (E. I.)

A u t o r z y a n a l i z

- E. I. — doc. mgr Eugeniusz Ilmurzyński
- J. B. — inż. mgr Janusz Bobiński
- J. S. — inż. mgr Juliusz Stachy
- K. C. — inż. mgr Kazimierz Czereyski
- L. Z. — inż. mgr Lech Zieliński
- S. K. — Stanisław Kasprzyk
- Z. K. — inż. mgr Zbigniew Kędzierski

Przegląd Dokumentacyjny zawiera jedynie niewielką część analiz dokumentacyjnych z zakresu leśnictwa. Pełna dokumen-

tacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych. Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188) przyjmuje zgłoszenia na prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak i oddzielne jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 20 gr. CIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji, objętych zarówno Przeglądem Dokumentacyjnym, jak i kartami dokumentacyjnymi.